

[Indenrigsministeren]

Min sidste bemærkning skal være, at civilforsvarskorpset, den statslige ambulancetjeneste og det lokale civilforsvar er organiseret sådan, at man ikke kan opstille de nødvendige mobiliseringsstyrker uden at have en værnepligtsstyrke til rådighed. Også ud fra den betragtning må jeg afvise beslutningsforslaget og så i øvrigt overlade til forsvarsministeren at tage stilling til de problemer, der hører under hans ressort.

Forsvarsministeren (Poul Søgaard):

I fortsættelse af indenrigsministerens indlæg skal jeg redegøre for forsvarets specielle forhold i relation til det fremsatte forslag. For at forsvaret kan løse sin opgave, er krigsstyrken som bekendt sammensat af såvel de i fredstid stående styrker som af en hjemsendt mobiliseringsstyrke. Mobiliseringsstyrken er meget større end den stående styrke og tilvejebringes hovedsagelig ved uddannelse af værnepligtige. Kun en mindre del af de værnepligtige indgår under deres indkaldelse i de stående styrker med henblik på at udfylde visse bemandingsposter, og det er alene i søværnet og flyvevåbnet, der indgår værnepligtige befalingsmænd og menige. Også det personel, der indgår på disse poster, modtager en uddannelse, som gør dem egnede til at indgå i mobiliseringsstyrken.

Retsforbundets forslag er således baseret på en fejlagtig antagelse af, at store dele af værnepligtsstyrken indgår i et stående beredskab. Den af forslagsstillerne anførte lønmæssige besparelse ved forslaget på ca. 400 mill. kr. er fremkommet ved en væsentlig nedsættelse af det antal, som det er nødvendigt at indkalde for at kunne uddanne og opstille den nødvendige mobiliseringsstyrke.

Skal mobiliseringsstyrken alene opbygges af personel, som efter at have forrettet frivillig tjeneste i de stående styrker hjemsendes, vil dette ikke være muligt uden en betydelig forøgelse af antallet af frivillige. Den afgørende faktor i denne forbindelse er, at den gennemsnitlige kontraktperiode for det frivillige personel er ca. 5 gange så lang som tjenestetiden for de værnepligtige. Sagt på en lidt anden måde ville en fredsstyrke, der udelukkende bestod af frivilligt personel, kun kunne »producere« ca. en femtedel af den mobiliseringsstyrke, som den samme fredsstyrke af værnepligtige kan opretholde.

Hvis den nuværende mobiliseringsstyrke skal opretholdes og alene baseres på tidligere frivilligt personel, vil det således indebære, enten at den periode, man står i mobiliseringsstyrken, skal forøges væsentligt, eller at kontraktperioden for de frivillige må afkortes. Dette er af indlysende grunde ikke hensigtsmæssigt og vil samtidig være dyrere.

Det er uden værnepligtige overhovedet et spørgsmål, om der kan opretholdes et forsvar af samme størrelse som i dag. Størrelsen af forsvarets personelstyrke er en meget væsentlig faktor for forsvarets effekt og dermed for dets troværdighed. Det vil derfor være umuligt at undvære de værnepligtige, hvis styrketallet for mobiliseringsstyrken skal opretholdes, og en ny forsvarsordning må også som den nugældende i vid udstrækning baseres på værnepligtige.

Jeg lægger stor vægt på den brede kontakthænde, som forsvaret har til alle befolkningsgrupper netop gennem værnepligtssystemet. Værnepligten og dermed sikringen af rekrutteringsgrundlaget af personel med militærudannelse til hjemmeværnet er af samme store betydning. Hvis denne mulighed faldt bort, ville konsekvensen være en meget kraftig udvidelse af ressourcerne til uddannelsesformål i hjemmeværnet for at bevare det nuværende niveau i hjemmeværnet.

Ved et rent frivilligt system ville forsvaret i langt højere grad end nu blive afhængigt af konjunkturerne på det civile arbejdsmarked, hvilket kunne medføre, at styrkemålene blev kompromitteret, uden at forsvaret overhovedet havde mulighed for at gribe regulerende ind.

Under de nuværende løn- og ansættelsesvilkår anses det ikke for muligt at forøge rekrutteringen af frivilligt personel væsentligt. I bemærkningerne til forslaget foreslås lønningerne hævet med et par tusinde kroner om måneden for at sikre det nødvendige antal frivillige. En sådan foranstaltning vil – rent bortset fra at det næppe er realistisk på grund af den afsmittende virkning på andre personelgrupper inden for staten – ikke skabe den tilstrækkelige sikkerhed for, at forsvaret kan rekruttere det nødvendige antal frivillige til erstatning for de værnepligtige. Alene værnepligten vil kunne give tilstrækkelig sikkerhed for, at den nødvendige mobiliseringsstyrke i forsvaret kan opretholdes, og jeg må